

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 269.

V Ljubljani, v petek 21. novembra 1884.

Letnik XII.

P. Greuter o dvoboji.

Prijateljem našega lista podali smo že nekaj črtic o izbornem govoru tirolskega delegata, gosp. prof. Greuterja, o dvoboji in njegovih posledicah, ki je bil tudi že povod, da se je v vojaških višjih krogih jel dvobojev značaj od druge strani gledati, kakor so ga bili dosedaj vajeni. Prepričani smo, da nam bodo čast. bralci prav hvaležni, ako jim ta epokalni govor podamo vsega od kraja do konca, kakor se je on razlegal v mogočni, le Greuterju lastni besedi, v dvorani avstrijske delegacije v Budapeštu. Profesor Greuter pravi:

„Visoka delegacija! Hudo bi se pregrešil nad svojo dolžnostjo, ki sem jo obljubil svojim Tiroleem, ako bi danes molčal, molčal, pravim, o zadevi, ki se je pri nas na Tirolih prigodila in je povsod najvišje začudenje in pomilovanje vzbudila. Mogoče, da se bo zadeva mnogim jako malenkostna zdela; nam se pa ne zdi malenkostna, kajti daleč daleč preko visokih mejú moje domovine postala sta dogodka imenitna, imenitna po načelu, ker vzbujata največje zanimanje juristov in nejuristov brez ozira na njihovo politično stališče.

V mislih imam dva c. kr. častnika, in sem se zatoraj pri nastavku „Vojaško pravosodje“ oglasil na besedo, ktera sta zgubila svoje dostojanstvo, ktera sta bila ponižana za prostaka in premeščena v oddaljen batalijon, oziroma celó iz polka tirolskih lovecev v drug polk. In če me vprašate, kako hudodelstvo je bilo povod tej za častnika tako občutljivi kazni, vam iz aktov, ki pred mano ležé, sledeče odgovorjam: Edino hudodelstvo, ki sta se ga ta dva gospoda vdeležila, je to, da se ravno nista zamogla odločiti hudodelstva se vdeležiti! Hudodelstvo pa, ktero se jima očita, obstoji o tem, da žaljena nista iskala zadostenja po potu, ktereга naša pozitivna postava izrečno prepoveduje in oostro kaznuje. Njuno hudodelstvo bilo je, da sta si iskala zadostenja po poti, kakor jo določuje postava, zadostenje, ktero sta po tisti poti tudi po vseh inštancah zadobila. Kakor

grozna zdi se vam morda ta trditev, je vendar povsem resnična.

Odkar se je primeril prvi dogodek, je že več časa. Mi, kar nas je tirolskih poslancev, smo tedaj molčali, če tudi so od raznih strani pritiskali na nas. Komur je znano stališče, ktero mi konservativni Tiroleci nasproti c. kr. vojaštvu zastopamo, bo takoj razumel, zakaj da smo ravno iz ozira na to stališče molčali. Dalje smo pa tudi molčali, ker smo se nadjali, da se enak slučaj ne bo nikdar več primeril, ker se sploh pri pozitivnih postavah, kolikor so meni znane, nikdar več prigoditi ne sme! Toda žalibog, dogodek se je letos zopet primeril. In zakaj? Ker sta se ta dva častnika odločno protivila dvoboju in v obsodbi ni tudi od daleč nikakega družega vzroka navedenega, kakor da sta se dvoboju vstavljala. Gospóda moja! To nas poziva, da v delegacijah stvari vendar nekoliko do živega posežemo in se prepričamo, ali živimo v Avstriji, ki je pravna država, kjer postava veljá, če tudi le gledé samo te točke, ali pa ta pravna država le na papirji stoji. Razkrival bom dogodka s tisto odkritosrčnostjo, kakor bo ona izvirala iz mojega prepričanja in že večkrat izraženega zahtevanja mojih Tirolecev.

Preden se pa spravim nad dogodek sam, moram poprej še nekaj prav na kratko omeniti, kar sem z žalostnim sreem opazil. Obema slučajema, ki sta imela tako žalosten konec, bil je od neke strani povod nesramna provokacija (draženje) in pa grdo zasramovanje, kteremu še pravega izraza ne vem, dotičnih gospodov častnikov zaradi njunega verskega čuta. Kar je pa še bolj žalostno, je pa resnica, da so vso stvar iz trte zvilí „burši“ (Corpsstudenten) na univerzi v Inomostu. Ali so morda gospodje v tem hoteli svojo olikanost in višji takt pokazati? Jaz ne vem; kar so pa celemu svetu dokazali, je to, da sedaj taisti vé, kako daleč da je današnja mladina po velikih šolah že v surovosti napredovala, kajti surovost je poštene može zasramovala zaradi njihovega najobčutnejšega verskega prepričanja.

Dogodek sam pa je tak-le: Prvi slučaj zadeva neaktivnega brambovskega častnika tirolskega. Mož

je bil tedaj, bilo je leta 1874, starašina katoliškega dijaškega društva „Avstrija“, kakoršno se že blizo dvajset let v Inomostu, kakor tudi po več družih nemških univerzah nahaja in skoraj 2000 članov šteje. Na 6. junija sreča „burš“ nekaj udov katoliškega dijaškega društva, se na sredi ceste pred-nje postavi, norčevaje se in zasramovaje napravi znamenje sv. križa in pravi: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Kakor je pozneje sam potrdil, storil je to, da bi bil katoliške dijake razžalil. Zadevo je čul tudi nek iz Monakovske univerze navzoč dijak; tisti je stopil pred „burša“ rekši, da, če burš zasramovanje še enkrat ponovi, mu bo on s klofuto odgovoril. Toda tega ni bilo treba.

Med tem prišlo je blizo 30 „buršev“ k seniorju „Avstrije“, kteremu je bila še cela zadeva neznana, in od njega zahtevajo, da naj on prisili Monakovca, da bo za odpuščenje prosil. Senior je rekel, da tega ne more, na to mu je nekdo izmed „buršev“ rekel: „Če tega ne morete niste nič vredni!“ Senior je to naznanil sodnji; zbor seniorjev (starašin) dijaških zadrug „Athesia“, „Rhätia“ in „Gothia“ pa vojaški oblastniji s pismeno vlogo, rekoč: „Nekdo izmed nas je seniorja „Avstrije“, ki je ob enem rezervni častnik javno razžalil. Dotični se dva dni ni nič za to zmenil. Zbor seniorjev se je o tem častniku izjavil, da je brez časti, kar c. k. častništvu s tem naznanjamo“.

Pol leta trajala je na to preiskava in konec, ki je silno zanimiv, objavil Vam ga bom pozneje. Obsodba se glasi:

„Častni zbor za častnike c. k. deželne brambe Tirolske in Predarlške. Sklep častnega zbora po dokončani častno-zborni preiskavi proti gospodu brambovskemu častniku Romanu pl. Ramponiju.

a) Častni zbor postavil se je v Inomostu po ukazu c. k. zapovedništva deželne brambe Tirolske in Predarlške proti častnikom c. k. deželnih strelcev Tirolskih in Predarlških.

b) Obdolženec je neaktivni gospod lajtenant c. k. deželnih strelcev, Roman pl. Ramponi, iz batalijona deželnih strelcev Innsbruck-Wipphthal št. 2.

c) Predmet zatožbe: Popolno preziranje lastnega

LISTEK.

Dvanajst večerov.

Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem.

(Dalje.)

Šesti večer.

M. Rekli ste zadnjikrat, gosp. doktor, da med obraznikom in pesnikom se nahaja velik razloček.

J. Da, velik, bistven razloček. Da ta razloček še bolje spoznaš, hočem ti danes brati nekaj iz svojega dnevnika. Bil sem v Rimu, 11. septembra. Ta dan obiskal sem Lateran. Kar me je tu posebno mikalo, so kipi dvanajsterih aposteljnov v lateranski baziliki postavljeni v nišah na stebrih, ki držé srednjo ladijo. Največ pa sem se vstavil pred kipom, ki vpodoblja sv. Andreja s križem; dopadel mi je zeló. Napisal sem to-le: Sv. Andrej željno objame križ z levico in se zamišljen nanj nasloni. Obraznik je tedaj iz življenja Andrejevega izbral le en trenotek, saj več jih prostorno ob enem ne more vpodobiti, ker razni trenotki značijo spremembo, sprememba pa se ne more v prostoru vpodobiti, ampak v času, kar se godi z besedo. In ovi trenotek nam

predstavlja svetnika, kako po večletnem delovanju pride do križa, ktereга je celo življenje navdušeno oznanjeval, toliko zanj trpel. Vsekako je umetnik srečno izbral, a še srečniše kar je izbral, vpodobil. On je namreč tudi nekako prekoračil tesne spono prostornosti in podaja že roko pesniku. S tega gorečega objema križevega namreč bere se preteklost, bere se tudi prihodnost. Kdo ne vidi tu dolge želje svetnikove vendar enkrat spolnjene? Po čemur je vedno srčno hrepenel, dosegel je. Kako sladko je na križi umreti s križanim Zveličarjem! Zatoraj pri objetti križa zatisne oči, zatisne jih prav za prav vsemu svetu in kar zamore na svetu človeško srce mikati. Zatisne jih in obrnivše se od vsega nagne se na križ in se sladko vanj zamisli; ktera moč ga bo od njega odtrgala? A bere se tudi prihodnost Andrejeva. Stojéčemu pred kipom zdi se Andreja slišati: Vendar te enkrat imam, o sveti križ, ne pustim te, ne, sprejmi v svoje naročje učenca Tistega, ki je na tebi za-me umrl. Ne pustim te, na tebi moram umreti, ti me k njemu pripelji! In da bi umetnik ne vbrnil pogleda v prihodnost, vpodobil nam je Andreja, kakó križ objema, a ni nam ga hotel na križ pribiti in tukaj njegovega trpljenja na najvišem vrhunci pokazati, ker to storivši bi bil

prestrigel domišljiji perute v bodočnost; tako pa iz gorečega objema svetega križa domišljija ugleda prihodnje križanje in slavno smrt. In tako je tedaj obraznik prekoračil meje prostornosti, po svoji umetnosti navezan na prostor, vendar nam razkriva prošlost, odkriva bodočnost. Tako je pa umetnik dosegel ves vzor svoji umetnosti, najvišje, kar se dá doseči, ker slikar postane tukaj nekako že pesnik in obraznost zedini s slovestnostjo ter tako opomni pesnika, kako naj on opeva Andrejev križ: naj se raztegne po času, kakor je on čas vklenil v prostor; a raztegnivši po času naj vendar ob enem ne zabi na prostor. Ako bo hotel toraj pesnik slaviti Andreja s križem, ne bo smel ostati v prostoru z obraznikom in popisati, kako je Andrej naslonjen na križ, kako zamišljen stoji itd., ampak moral bo iz prošlosti razvijati, kako je povsod križ pridigal, kako je prišel v Ahajo pred prokonzula, kako je obsojen na križ nezmerno se veselil; prišedši pa pevec v svoji povesti do željnega objeta križevega, prišedši, pravim, do slike, ne bo smel nikako preveč postati tam, kjer slikar stoji, ampak dospévši do onega ginljivega trenotka, ktereга mu obraznik vpodoblja, naj hiti memo podobe, da se prostoru ne vdá in tako postane i sam slikar; naj hiti s povestjo v bodočnost.

častniškega dostojanstva od gospoda lajtenanta Romana pl. Ramponija, ko ga je bil nek „burš“ javno razžalil.

d) Sklep: Obdolženec zgubi svoje dostojanstvo.

e) Ta sklep izvršil se je z večino glasov.“

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. novembra.

Notranje dežele.

V *Pragi* pripravljajo se na volitve za mestni odbor. Dosedanji ondašnji mestni očetje, večinoma domačini, vstregli so v minuli dobi tolikanj javnosti in kazali toliko briženosti za svoje someščane, da volilni odbor, kteremu je vodja českega naroda, dr. Ladislav Rieger, predsednik, vabi, naj zopet volijo dosedanje mestne odbornike ter jih nasvetuje po imenih. Ker je na českem še vedno politična borba med Staro- in Mlado-Čehi, bodo tudi poslednji svoje možé stavili. K obojim kakor tretji v zvezi prišli bodo pa tudi nemškutarji s svojimi ljudmi, ki pa menda ne bodo mnogo opravili. Več o teh volitvah govorili bomo ob svojem času, kekar se pričó; kajti sedaj delajo se še le priprave za nje.

Dolenje-avstrijsko kmetijsko društvo „Mittelstrasse“ sklenilo je sledečo resolucijo, ki jo bo vladi in državnemu zboru v prevdarek izročilo:

„Kar kmet dandanes na prodaj postavi, nima nič več toliko vrednosti, da bi poljedelec izhajati zamogel:

1. Ker je cena žitu tolikanj odjenjala, da ni v nobeni razmeri več s stroški, ki jih prizadeva obdelovanje polja in davki, in toraj iz tega pri daljšem obstanku kmet mora na nič priti, se slavna vlada nujno prosi, naj ima na to neprilichnost nekoliko več ozira, in naj kako pomoč zoper to ukrene.

2. Naj se prej ko prej odpravi prosti uvoz žita iz Rumunije itd. semkaj. Da nas inostranci od te strani ne bodo s svojim žitom preobsuli, vpelje naj je nanj primerna uvožna carina.

3. Z drugimi velesilami naj se ukrene, da se bodo skupno vprle amerikanskemu uvaževanju žita v naše kraje.

4. Postava naj se napravi, ktera nas bo čuvala pred žitnimi oderuhi.“

Resolucija je, kakor se vidi, vsega priporočila in podpore vredna. Opomniti nam je pa, da ne le po Dolenji Avstriji, temveč tudi po drugod kmetje na tistih bolečinah hirajo, za ktere tukaj Dolenje-avstrijci pomoči prosijo.

Vnanje države.

Srbija si je vzela 40 milijonov frankov na posodo, in te bo sedaj porabila za stališče razvoja svojega napredka v trgovskem in meščanskem ter narodno-gospodarskem življenju. To je razun srbskih srečk, prvi večji dolg, ki ga je Srbija napravila v inostranstvu. Denar je lahko dobila in bi ga tudi bila še tedaj, ko bila bi tudi še enkrat toliko zahtevala, kajti narodno premoženje ondi je dober porok za varnost posojila. Da bo pa odslej nadalje kos zahtevam gledé plačevanja obresti, kakor tudi od leta do leta višje rastočih državnih in upravnih stroškov, skuša mlada Srbija tisti studenec razširiti, po kterem ji bodo večji dohodki pritekali v državne blagajnice. Pred vsemi drugimi je tak studenec zemljišče. V Srbiji do sedaj zemljišče skoraj da ni nikakega davka plačevalo. Sedaj so se pa ustanovile komisije, ki imajo slično nalogo, kakor

so jo imeli naši katastralisti svoje dni za časa cesarja Jožefa in nekaj pozneje pri nas, ko so napravili nekaj provizorij, po kterem se je potem davek meril in sicer tako dolgo, dokler se pred nekako 60 leti ni pričel pravi kataster. Ravno tako je sedaj v Srbiji. Zato določene komisije delujejo po raznih okrajih h krati; na podlagi tistega izdelka razdelil se bode potem srbski zemljiški davek, ki bo že po novem letu mnogo več znašal, kakor pa ga je finančni minister v budget postavil. Da pojde pa stvar še hitreje spod rok, se bodo davčne cenitne komisije pomnožile. — Belgrad sam se pa lika, da ga človek, ki dlje časa ondi ni bil, skoraj več ne pozná. Novi župan, dr. Vladan Gjorgjevič, predložil je mestnemu odboru načrt preosnove mestnega področja Belograškega. To se bode raztegal najprej na napravo vodovoda, ki bo kraljevo prestolnico preskrboval z zdravo pitno vodo. Sedaj vodo večinoma iz Save in Donave devažujejo „vodni vozači“. Da taka voda, v kateri je že toliko spridene tvarine nakopičene, ne more dobra biti, je umevno. Druga, velikega pomena vredna naprava bo vpeljava zboljšane razsvitljave mesta. Kar se té tiče, trajajo že dve leti razni poskusi z elektriko in mestni očetje še dandanes ne vedó, kaj naj bi vpeljali. Nič manj potreben, kakor vodovod in razsvitljava je pa kameniten tlak po glinastih ulicah Belograjskih, kjer se posebno na Vračarji človeku ob mokrem vremenu skoraj do članov vdira in tudi tega si bode Beligrad omislil.

Pravda proti *anarhistom*, ki so hotli letošnjo pomlad pri velikanskem kipu „Germanije“ v Niederwaldu nemškega cesarja ubiti in z njim vred še nekaj družih na uni svet spraviti, pričela se bo v prvi polovici meseca decembra. Ni še določeno, ali bo obravnava javna ali tajna. Zatoženih je do sedaj osem anarhistov.

Dopolnilne volitve za *nemški državni zbor* so dokončane in je izid sledeči: „Centrum ima 110 poslancev, med kterimi so tudi Hanoveranci, konservativci 77, državna stranka 30, narodno-liberalci 50, prostomišljaki 67, socijal-demokrati 24, Alzačijani 16, Poljaki 16, demokratje 6 in Danci 1. Že pred dvema dnema raznašal je telegraf vest, da se bo državni zbor že véeraj na 20. t. m. pričel, toda kakor smo čakali, pričakali smo dotičnega telegrama še-le danes. Kakor se sploh sodi, se bo nemški državni zbor pečal v prvi vrsti s kolonijalno ali naselbinsko politiko, ktera se ravnokar v zbrani Kongo-konferenci v Berlinu pripravlja. Dalje se bo ondašnji državni zbor pečal z zadevo zavarovanja delavcev, za ktero postavo so se nádrobni načrti že izdelali. Tisto zavarovanje raztezalo se bode na delavčevu onemoglost na stare dni in njegovo dotično preskrbnino, na čas bolezní in bolehanja, za slučaj smrti vsled nesreče itd. Res prav lepa postava, ki bi se tudi v avstrijskem zakoniku ne smela pogrešati. To pa še ni vse. Nemci so si delavsko vprašanje resnično k sreči vzeli. Napravili bodo tudi lastne delavske urade v državnih rokah, kjer se bode delavcem, ki so brez dela, za primerno delo skrbelo, kjer se bodo službe oddajale po vseh raznih strokah obrtnije in rokodelstva. Na Dunaji sicer že imamo take zavode, toda so v privatnih židovskih rokah, kjer jim zlata pšenica zori. Tudi tukaj v Avstriji bi se dalo kaj storiti, kar bi službe iskajočim osobom težavno stališče nekoliko olajšalo.

Podrobnosti o občinskih volitvah v *Belgiji*. Znano je, kak krik in vik so zagnali liberalci, ko so bile končane volitve v občinske zastope, ter zahtevali naj katoliško ministerstvo odstopi, ker je večina ljudstva proti njemu, kar se je dovelj jasno pokazalo pri občinskih volitvah. Ali so pa res liberalci tako sijajno zmagali in ali je res večina ljudstva za nje? Ta-le podatek najbolj pojasnuje perfidnost proti-kršanskih listov. V Bruselji in predmestji so res samo

trije katoliški poslanci na novo spodrinili liberalne nasprotnike v okolici Bruseljski je padlo 45 liberalnih odbornikov, 8 županov in 11 namestnikov katoliških odbornikov pa le 11 ni zopet prodrlo. Poprej je bilo v 114 občinah 26 odločno katoliških občinskih zborov, zdaj jih je 33, liberalna sta bila prej dva, zdaj so trije, zmernih je bilo prej 86 zdaj 78. V Malinskem okraji je med 40 občinami 37 odločno katoliških, 2 zmerni in samo ena liberalna. V Namurskem okraji je bilo prej 197 katoliških zastopov, zdaj jih je pa 227, liberalnih je bilo prej 227, zdaj so pa še 203, brezbarvenih je bilo prej 158, zdaj pa 153. V Dinantskem okraji je bilo prej 89 katoliških in 49 liberalnih zastopov, zdaj sta pa 102 katoliška in liberalnih je le še 36; 11 liberalnih županov in 16 namestnikov je propadlo. V okraji Antorfskem je bilo prej 230 katoliških županov in zastopov, zdaj jih je pa 266, prej je bilo 52 liberalnih, zdaj pa še 291; poprej 48 brezbarvenih, zdaj samo še 35. In opiraje sena te številke morejo trditi liberalci, da so zmagali! V adresi, ktero je izročilo Bruseljsko katoliško društvo kralju, so tudi ti podatki sestavljeni in katoličanje se opiraje na nje in trdijo, da je ogromna večina belgijskega ljudstva katoliška.

Izvirni dopisi.

Iz Šent-Vida nad Ljubljano, 19. novembra. (Raznoterosti.) Po prizadevanji našega častitega gospoda župnika Andreja Volc-a, ustanovilo se je lansko leto pri nas „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“. Da je tako društvo za vsak veči kraj, kjerkoli se nahaja mnogo rokodelcev, posebno koristno in nikoli ne preveč priporočevano, to je splošno znano, in večne spomenike postavijo si tisti blagi možje, kteri si blagodušno prizadevajo, da ustanové v kakem kraju tako društvo.

Komaj je dobro leto preteklo, odkar imamo pri nas tako društvo, pa že smo imeli čestokrat priliko se prepričati, kako blagodejno ono vpliva na našo rokodelsko mladino. Nočem na dolgo popisovati vsestranske koristi „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, ampak navesti hočem le dva slučaja, o kterih se je naše društvo pokazalo, da je v resnici „katoliško“, in častiti bralec bo lahko sam spoznal, da nisem stvari pretiral, ako sem zgoraj trdil, da tako društvo ni nikoli zadosti priporočevano.

Bilo je letos na praznik sv. Jožefa, društvenega patrona, ko smo videli v naši farni cerkvi zbrano naše društvo v polnem številu, in vmes tudi nekaj mojstrov, ki so vsi skupaj pristopili k sv. obhajilu. Gotovo je to hvale, in še bolj pa posnemanja vredno. Na taki način se pridobi božji blagoslov društvu.

Pa tudi v delih krščanske ljubezni do bližnjega, ni društvo zaostalo. Pretekli teden umrl je eden društvenikov, Franc Kunovar. Bil je podobar. Imel je dolgo trajno bolezen, sušico, in ker si zadnji čas ni mogel nič prislužiti, je umrl v revščini. Da je zamogel biti spodobno pokopan, mu je društvo oskrbelo prav lep pogreb, in se ga je tudi samo v polnem številu vdeležilo. Peveci so mu zapeli dve pesmi. Da pa ne bode kmalo pozabljen, mu bo društvo oskrbelo tudi spodoben spomenik na božji

ktero mu pomigne slikar, naj jo popiše kakor je popisal prošlost, ker obraznik sam ne more ne one ne te opisati, nepremično vklenev v prostorove meje. In ako se bo pesnik predolgo mudil pred obrazom, omamila ga bo njegova mičnost, začel bo gledati in z besedo slikati, pozabivši, da uho ne more vzprijeti najlepše slike. In ako prav doseže slikar najvišjo slavo s tem, da vklene v svoj prostor kolikor mogoče tudi časnih sprememb, je vendar nasprotno za pesnika prav nevarno časnost prestopivšemu bivati v mrtvi prostornosti; nevarno pravim, ker je težko tedaj pesniško dostojnost ohraniti in prav redek je, da bi se mu posrečilo, in ako se mu, vreden je imena pesnikovega. Tako v mojem dnevniku. Zatoraj pa, da še enkrat ponovim, bodi nam glavno pravilo: ostani vsakdo pri svojem; posebno pa, kar je za nas najvažnije: pesnik izogibaj se sporednega obrazovanja in pripusti ga obrazniku. In ako že mora opisovati, naj ne zabi, da je pesnik, pesni pa se ne dajo videti, ampak le slišati. Tedaj mora pa svoj predmet primerno prestvariti v pesniško obliko, sporednost presnoviti v postopnost, mrtvi prostornosti vdihniti življenje, najlepše s tem, da ji vpodobi delujočega ali čutečega človeka. To pravilo zdi se mi v pesništvu prvo in tako važno, da je od njega zavisna prava velikost in slava pesnikova.

M. Tudi jaz sem o tem popolnoma prepričan, pesem, ktera temu pravilu ne zadostuje, ne more dopadati. In kakor sem Vam obljubil, prebral sem te dni še precej naših pesnij, da bi jih ocenjal prav s tega motrišča (stališča). Prinesel sem celó nekatere pesnike s seboj.

J. Da, da, že pred sem zapazil, da imaš nekako natlačene žepe.

M. Najbolj pusti zdé se mi oni pesniki, ki se v vsaki ali vsaki drugi pesni sprehajajo po lepi naravi: cvetice, potok, v potoku ribice, na nebu solnce, pod solncem oblaki, v zraku ptice in metulji; po noči pa luna, z luno pa zvezdice in danica in zarija itd. itd.; zdi se beročemu, kakor da bi se sprehajal po kaki galeriji, kjer so razstavljene same „gengre“ kterih novejših obraznikov. Glejte n. pr. tukaj pesnika, kteri je že precej pozabljen med nami; zatajil sem se toliko, da sem površno prečital okoli trideset pesnij, in med temi našel sem jih petnajst, kjer pesnik omenja cvetja ali cvetic ali cvetenja; v drugih pa skoro povsod pride luna ali zvezde, povsod skoro ptice. Evo, eno samo:

Večer.

Lej! solnce že niže zahaja,
Že jemlje od zemlje slovó,

Za verhe zelenega gaja
Bo skoraj bo skoraj zašlo.

Mračí se že, tíhe doline
Temniti se log je začel;
Zlaté se snežnikov višine
Ki žark jih je zadnji objél.

Zapérajo krone cvetice,
Odéva jih rosa in mir;
S planine žvenkljajo ovčice
V rog trobi veseli pastir.

Vrnila se že je bučela
Z medeno nožico domú,
Tej roži uni je vzela,
Napila se v cvetju medú.

Po pesku studenci šumljajo
S penečo sreberno vodó,
In ribice v njih se igrajo,
In gledajo v plavo nebó.

In tíce po gojzdu moléjjo,
Le žverček prijazno žvrčí:
Iz turna pa Zdravo Marijo
Bron milo k molitvi doní.

Odkrije rataj se in moli
— — — — —

Na maternih prsih raduje,
V obraz se ji dete smehljá,
Po luni ročice steguje,
Imeti jo hoče z nebá.

njivi, in v društveni sobi je zapisano njegovo ime, s priporočilom v pobožni spomin vsem društvenikom.

Naj bi društvo še dalje po dobrem potu hodilo, na korist rokodeski mladini in v čast celi duhovniji, in naj bi ostalo še zanaprej nepremakljivo in v resnici „katoliško“.

Kakor vsako leto, tako so tudi letos naši vrli pevci na predvečer „Vernih duš“ v krasno razsvitljeno kapelico, sredi božje njive, nad grobom obeh rajnih gospodov Potočnikov, Blaža in Antona, zapeli v močnih zborih moških in mešanih, več primernih žalostink. Tudi ta lepa navada naj bi se nikoli ne opustila.

Sicer pa vlada zdaj v Šent-Vidu neka slovesna tihota. Sreča in misli vseh so obrnjene le na prihodnje leto, ko bomo imeli, ako Bog hoče, srečo in čast slovesno obhajati osemstoletni spomin vstanovitvenja naše duhovnije.

Z Vač, 20. nov. Več let na tujem živečega človeka posebno veseli, kadar zopet pride v svoj rojstni kraj. Z velikim veseljem sem tudi letos koncem šolskega leta vzel potno palico v roko in torbo na ramo, ter se podal preko Save mimo krasnih „Krških“ vinskih goric proti Radečam. Ko sem se na „Zidanem mostu“ nekoliko s svojim starim prijateljem in sošolcem o negotovi bodočnosti Slovencev razgovarjal, me od tam železni vlak urno dovede do prijaznega trga „Litije“. Ogledam si tam mi že iz mladih let znano selo, kakor tudi na novo predelano cerkev in prav okusno izdelano sodnijsko poslopje, jo krenem s svojim prijateljem naravnost čez most. Stopivši na gorenjska tla, obiščem znano „Mikelnovo“ gostilno in izvrstnega oštirja g. Geretina. Ko se pri starem prijatelju v „Gradcu“ (mala vas pri Litiji) malo okrepčam s poštenim pa dobrim „Dolenjcem“, jo brzih korakov mahnem naprej proti „Hotiču“, ter od ondi po jako divni „Loški dolinici“, katero pretaka prijazni „Loški potok“, na Vače. Pot od Litije na Vače (kake 1½ ure hodá) je kaj zanimiva; akoravno je od Hotiča naprej malo težavna, se je vendar ne smeš vstrašiti, kajti omenjena dolinica ima toliko naravnih lepot, da ti gotovo ne bo žal, ako si jo bodeš ogledal. Od obeh strani jo obdaja gorovje, zaraščeno z listnatim drevjem — pa po malem tudi z jelovino. Le škoda, da ljudstvo gozde premalo varuje in oskrbuje. Ko je pisatelj teh vrstic pred večimi leti tu živino pasel, je bilo mnogo več lepega in starega lesa videti, kakor pa dandanes. Po nekaterih mestih že vidiš same goline. Če bodo ljudje še nekaj let tako les sekali, bode Vaška „gmajna“ postala krasu podobna zemlja.

Če bi morda kateri izmed „Slovenčevih“ čitateljev utegnil kedaj po tej dolini potovati, naj ne zabi si žejo ohladiti pri „žegnanem studencu“ v „Uršinem dolu“, ki je kake pol ure pod Vačami, na desni strani pod veliko skalo skrit. Narod o tem studencu pripoveduje sledečo pravljico, katero sem še kot otrok čul iz ust svojega pokojnega deda (starega očeta).

„Pred davnim časom, ko so po Kranjskem prebivalci bili še večidel nejeverniki in med njimi menda tudi Vačani, pošljejo iz glavnega mesta necega mniha z namenom, da bi vse ob Savi živeče ljudi podučeval in spreobrnil v kristijane. Nekega zelo vročega poletnega dne se podá tudi proti Vačam. Hudo ga je žežalo in nikjer ni mogel dobiti dobre pitne studenčnice. Ves utrujen od težavnega potovanja dalje koraka ter na veliko veselje zagleda v „Uršinem dolu“ kmetiča s par v težki voz vpreženimi voliči, ki je malo počival na ravnem potu. Na mnihovo vprašanje mu ta pokaže na desni strani pod visoko skalo izvirajoč hladni studenec. Zdaj si je menih še le zamogel žejo vgasiti. V zahvalo, da je najdel dobro vodo, je v navzočnosti kmeta studenec blagoslovil in od tistega dne ga ljudstvo še vedno imenuje „žegnanega“.

Vsak domačin še dandanes tam rad vodo pije, ker že sama beseda „žegnani“ ima nekaj vabilnega v sebi. Omenim naj še toliko, da se omenjeni vir nikoli — tudi pri najhujši vročini ne posuši.

Ne vém, kako je to, da sem danes tako zašel? Moj namen pač ni bil doline, potokov, studencev itd. opisovati! Toda g. vrednik, oprostite, vsaj veste, da so me do tega le mladostni spomini zapeljali. . . . Pozno v noč še le dospem v že tako jako zaželjeni kraj — v svoj rojstni trg, prijazne Vače. — Po navadni domači večerji, katero so mi pripravili dobra mati, se podam v posteljo, ker sem bil silno truden. Drugi dan sem še le zamogel svojim dragim domačim na razna vprašanja odgovarjati. Mene je vse zanimalo, kar sem slišal in videl novega. Popoldne obiščem stare znance in prijatelje, ki so me od vseh strani pozdravljali. Tudi v farno carkev grem pogledat, če je še vse tako, kakor je pred leti bilo.

Jako me je veselilo, ko sem na trgu pred šolo zagledal novi vodnjak, kterega so tržani pred šestimi leti postavili. Tudi šola se je v dvorazrednico razširila, kar je hvalevredno.

Pot na „Stemško“ k prijazni podružnici, „ajdovski grobi“, kjer izkopujejo starinarske stvari, Vaško okolico in občinske razmere hočem v prihodnjem dopisu opisati, ako Vam je všeč?*)

Iz Celovca, 20. novembra. (*Šolar kot učitelj — kaj tacega še ni bilo!*) V Tinjah pri Velikovu so imeli dva učitelja, enega Slovence in enega Nemca, ki ne zna prav nič slovenskega (je toraj sposoben za podučevanje slovenskih otrok!) Slovenski učitelj je pa šel v pokoj, in tako je ostal samo nemški učitelj Moser. Krajni šolski svet je prosil za družega učitelja, kterega mu pa niso dali, ampak poslali so možem v Tinjah sledeči odlok:

„Z. 1681. An den Ortsschulrath in Tainach. Der hohe k. k. Landesschulrath hat mit dem Erlasse vom 15. Oktober l. J., Z. 2397, anher mitgetheilt, dass er nicht in der Lage ist, eine Lehrkraft zur Supplirung dorthin abzuordnen. Es bleibt demnach nichts anderes übrig, als bis zur Besetzung der Oberlehrerstelle den Halbtagsunterricht einzuführen. Der dortige Lehrer Herr Florian Moser wird bestrebt sein mit Zuhilfenahme eines Schülers aus der zweiten Klasse zur allfälligen Verdolmetschung bei den kleinen Kindern den Unterricht anzufangen. Ueberhaupt wird in diesem Falle mehr auf die technische Fertigkeit der vorzunehmenden Gegenstände, als auf das Verständniss, Gewicht zu legen sein. Hievon wird der Ortsschulrath in Kenntniss gesetzt. K. k. Bezirksschulrath Völkermarkt am 4. November 1884. Des Vorsitzenden Stellvertreter: Beda Schroll m. p.“

Zdaj si pa že morete misliti, kaj in kako se pri nas v šoli godí. Učitelj Moser ne zna nič slovenskega, otroci pa nemškega nič, on jim toraj ne more ničesa dopovedati, in oni njemu nič. Izbral si je enega šolarja za pomočnika, ta pa tudi ne zna dosti nemškega. Paglavcem se pa tudi neumno zdi, da bi jih šolar podučeval, zato se mu posmehujejo, ropotajo, vpijejo, se krohotajo, mu kažejo jezike itd., sploh rečeno, uganjajo same burke z njim.

Stvar je res smešna, a vendar tudi silno žalostna. Če se pomisli, koliko denarja šole stanejo, in če se za ta denar take reči godijo s šolo, mora vsakega človeka vendar osupniti in — pa nočemo več reči. V nekaterih občinah (n. pr. v Mohličah) imajo po 200 % šolske doklade; in pri takih stroških prišli smo že tako daleč, da morajo šolarji biti učitelja namestniki, ker se gospodu učitelju ne poljubi, da bi se slovenskega jezika nančil!

Vpraša se, ali mora trdi Nemeec Moser ravno v Tinjah služiti? Meni je znanih več slovenskih učiteljev, ki podučujejo na nemških šolah in

upam, da je to tudi okrajnemu, ali saj gotovo deželnemu šolskemu svetu znano. Pomanjkanje slovenskih učiteljev tedaj ni vzrok takih predpusnih šol, ampak ponemčevalni namen deželnega šolskega sveta, ki slovenskim otrokom pošilja nemške učitelje, češ, ker učitelj slovenskega ne zná, ne bo mogel slovenskega z otroci govoriti, oni bodo primorani, naučiti se nemškega!

Zanimiva je tudi izjava okrajnega šolskega sveta, da naj se gleda več na „Fertigkeit“, kakor na „Verständniss“! Tedaj, da otroci poduk razumejo, na tem našim pedagogom ni veliko ležeče!

Prosimo gospode državne poslance, naj se vendar usmilijo naših trpinčenih slovenskih otrok, naj se usmilijo naših ubogih kmetov, ki morajo toliko tisočev krvavo zasluženih goldinarjev plačati za take šole, ki jim ne donajajo nobene koristi! Naj toraj vlado resno prašajo, kam meri s takim ponemčevanjem na Koroškem in kaki nasledki sledijo za takim postopanjem. Če to ni po volji visoke vlade, naj saj vkrene kar je potrebnega, da se taki prizori ne ponavljajo.

Domače novice.

(*Vesela novica.*) Tour- in retour-karte ali karte za tje in nazaj na južni železnici. Vodstvo c. kr. južne železnične družbe naznanilo je trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani, da bode s 1. januarjem 1885 počenshi izdajalo vozne karte za tje in nazaj in to na postajah med Ljubljano in vsemi družimi postajami proge: Borovnica-Divača, Šempeter-Reka in Zalog-Zidani most-Brežice. Karte med Ljubljano in postajami do Prestranka in do Zidanega mosta bodo veljale po dva dni, one do Reke in Brežic pa po tri dni. Če se bode izdala karta v soboto ali dan pred praznikom, takrat se nedelja ali praznik ne bota vštela za one dni, za ktere karta velja; tedaj bode karta vselej veljala še delavnik po nedelji ali prazniku.

(*Razstava ženskih ročnih del.*) Večstranski želji ustrezaje se namerava 7. decembra t. l. v veliki dvorani tukajšnje višje realke odpreti razstavo ženskih ročnih del. Da bode razstavljenih tem več izdelkov, vabljeni so častite dame ljubljanske prav mnogobrojno vdeležiti se. Natančneje se lahko pozive pri gospici Ivani Föderlovi, učiteljici umetelnih ročnih del. Steklene omare blagovolila je posoditi slavna kupčijska zbornica ljubljanska.

(*Dimnikar gosp. Šoberl*) je ta teden zginil, da se ne vé kam. Že več časa je bil otožen. Govoril je, da mu tu ni živeti, da mora v Ameriko itd. in zdaj je zginil. Bog zna, kam je revež zalezal.

(*Iz Krškega*) se nam piše: Znani „Krški grobokop“ starinskih reči gosp. Pečnik našel je pred kratkim v neki gomili pri Raki zelo čudno posodo, visoka je skoraj 1 meter; zgoraj ima dva roča, spodaj je pa popolnoma koničasta (špičasta). Narejena je iz gline. Težko, da bi že imeli jednako v ljubljanskem muzeji.

(*„Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“ v Šent-Vidu nad Ljubljano*) priredi v nedeljo, 23. novembra „tombolo“ v svojih prostorih. Začetek ob ½ 6. uri zvečer. K tej zabavi najljubnejše vabi odbor.

(*Vojaki*) iz Bosne in Hercegovine pojdejo letos za celih osem tednov kasneje na odpust, kakor so šli vojaki od polkov po avstrijskih posadkah. Tako se bodo naši fantje še-le vrnili iz Trebinja in od pogorskega trpništva po Bosni in Hercegovini nastavljenega, kedar dojde tjekaj četa novakov, ki jo je večeraj ljubljano zapustivši preko Trsta v Hercegovino mahnila. Bilo jih je 128 samih vrlih junakov, ktere so vsi častniki s polkovnikom in godbo na čelu na kolodvor spremili. Da se nam zopet zdravi in veseli vrnejo iz težavne in požrtovalne službe, ki jih ondi čaka!

(*Slavnostni večer*) Novomeških dijakov ob priliki veselega godu presvitle cesarice prinesel je marsikakemu revnemu dijaku to, česar se mu sedaj najbolj prilega, in to je gorka zimska obleka. Kakor se „Laib. Ztg.“ poroča, dobilo je 25 dijakov v tem smislu podporo, in sicer deloma celo zimsko obleko, deloma pa le najpotrebnejih reči: 8 dijakov iz I., 4 iz II., 6 iz III., 6 iz IV. in 1 iz V. gimnazijskega razreda. Vrh tega bilo je obdarovanih 9 dijakov s čevlji, 3 s perilom in 3 s klobuki. Prosto-voljni dobrotniki in podporniki ubogih Novomeških

Veselo prepevajo žnjice,
Z jeklenimi serpi domu,
Jim sije, leskeče na lice
Večernica, zvezda miru.

I. t. d.

Imamo tu nebo in zemljo naslikano naravoslovce in astronom imata dovolj v premišljevanje in sam Humboldt bi si ne mogel več želeči. Tak je večer na zemlji, ako pa hočemo vedeti, kako je po noči, obrnimo stran, tu nas čaka

Noč.

Polnoč ura bije,
Brez števila zvezd na nebu sije
In med njimi tiha luna plava itd.

Tu

Vije potok skoz temotne gaje
Val za valom na skalovje pluska
Bistra voda — — —

tu „Sova se huduje“, tu ti je divja zver, spanje, tu pevec, bogatin, tu reva, skopin, mniha, lanec, zvezda, zvesta duša, zločin, tolovaj, zli duhovi, slednjič celó božji angelj, ki

„Duše k Bogu nosi“.

J. Dovolj, dovolj ljubi Mirko, bolé me ušesa

M. Tu imam spet drugega.

J. Dovolj!

(Dalje prih.)

*) Prosimo. Vredn.

dijakov zložili so na omenjeni večer lepo svoto 55 gl. 51 kr., ki bo tudi ubogim dijakom prav dobro za-
legla. Naj jim Bog stoterno povrne!

(Iz Gorice) se poroča, da je ondi zagrizen irre-
dentar dobil hčerko, ki jo je hotel dati za „Italijo
irredento“ krstit. Duhoven se je branil tega imena,
na kar irredentovec „Italijo“ izpusti in zahteva, da
naj se mu hčerka krsti za „Irredento“. Duhovnik je
bil pa moder mož in si je mislil: prijenjajmo toraj
še vsak nekaj, da bo konec besedi, ter je deklico-
novorojenko krstil za „Redento“ (Odrešeno), kar je
bilo pa očetu tudi prav, ki si je tako rešitev smatral
za dobro znamenje.

(Dobra vinska letina) bila je na Štajarskem
okoli Vurberga. Pridelali so mnogo in menda prav
dobrega blaga, cene mu pa ni še prave. Kar so ga
prodali, dali so ga po 32 do gold. polovnjak brez
posode seveda.

(Sadja) imajo po Štajarskem okoli sv. Barbare
silno veliko, da res ne vedó kam z njim. Kar ga
je boljše vrste, ga prodajajo v Maribor in Gradec
po 14 do 17 gold. štertinjak in so nekteri zanje že
do 400 gold. skupili. Slabeje blaga pa za dom po-
rabijo in to deloma posušé, da bo za zimo, deloma
pa raztolčejo in mošt iz njega napravijo, ki se bo
kaj dobro prilegel, kečdar bo solnce pripekalo. V
župniji sv. Martina pri Vurbergu stržili so za sadje
več nego 20.000 gold. To je pomoč za sedanje
slabe čase!

Kmetje poprimite se sadjarstva. Koliko je pri
nas pašnikov, ki prazni stojé, koliko potov, koliko
cest, ki bi s sadnim drevjem obsajene, na tisoče
goldinarjev lahko na leto dobička nosile, kakor se
to v Čedah godi. Tudi Štajarcem gré že dobro; le
pri nas vlada še vedno po starem očetu podedovana
nebržnost za vsako novotarijo, posebno pa že tedaj,
ako taista kaj dobička kaže! Naj vendar eden
kmetov začne obsajati svoje pota po polji s sadnim
drevjem; žito zarad tega ne bo prav nič slabše.
Ko bodo drugi to videli, se bodo že polagoma tudi
poprijeli sadjarstva, ki našim sosedom že tisoče
donaša!

Razne reči.

— Bakrenega denarja primanjkuje in da
bi se temu odpomoglo, bo za 2 milijona gold. samih
krajarjev skovanih.

— Grško-katoliški mučenik. P. Ciril
Letorot 90letni menih reformiranega bazilijanskega
reda v Dobromilu v Galiciji je pretrpel za svojo vero
mного preganjanj. L. 1826 posvečen v bazilijanskem
samostanu v Vilni, je sprejel redovniško obleko, ko
je odpadnik Siemastli najbolj preganjal katoličane.
Ker se ni hotel svoji veri odpovedviti, so ga drvili
iz samostana v samostan več kot 50 let in ga ime-
novali nepoboljšljivega prevratnika. Djali so ga tudi
v Arhangeljski samostan. (Arhangeljski je najbolj se-
verno mesto na Ruskem), kjer je mnogo pretrpel. V
mrazu in lakoti je moral najtežavnejša dela oprav-
ljati, na zadnje je na eno oko oslepil in skoro po-
polnoma oglušil. Še le pred nekterimi leti se ga je
usmilila ruska vlada, ga poklicala v Smolensk ter
mu odmenila 100 rubljev letne pokojnine. Na prošnjo
rojakov je bil pa iz vladnega nadzorstva izpuščen,
na kar se je podal v Vilno in potem v Krakov;
zdaj je pri reformiranih Bazilijancih v Dobromilu.
Vedno v samostanu živeč pa hoče tudi v njem umreti.
Ko so v Dobromilu otvorili novicijat za reformirane
Bazilijance, je tudi P. Ciril prosil, da bi ga sprejeli.
Želja se mu je spolnila in zdaj živi 90letni novic,
svojim mladim tovarišem najlepši zgled, zadovoljno
ondi. Navzlic toikemu preganjanju je ostal zvest
svoji veri in si ohranil mirno vest.

— Pravi prijatelj revežev, drugi Vincen-
cij Pavlanski, je brez dvoma Napoljski nadškof
Sanfelice. Poročali smo že, kako je za časa kolere
obiskoval bolnišnice in tolažil umirajoče, brez skrbi
zase, kar je izvalilo občudovanje pri največjih na-
sprotnikih osebnih krščanstva. Znano je tudi, kako
pohvalno se je kralj izrekel o njegovi ljubezni do
revežev in njegovi požrtovalnosti. Najlepši dokaz nje-
gove usmiljenosti je pa to-le poročilo: Ko je nadškof
zvedel, kaka nesreča je zadela Katanijo, bi rad po-
magal ondotnim revežem. Ali kaj storiti, ker ni imel
nič denarja, kterega je vsega razdelil med Napolj-
ske reveže. Vzel je s prsi svoj prekrasni zlati križ
in ga poslal nesrečnežem v Katanijo. Ta čin je pa
ganil srca ondotnih bogatejših občanov tako, da so
v kratkem zložili 2000 frankov, ktere so v imenu
Napoljskega nadškofa darovali revežem, naprsni križ
mu pa nazaj poslali.

— Dolžna knjiga evropskih držav. Od-
lični statistik Mulhall in pisatelj knjige „svetovna
bilanca“, je pred nedavnim dokončal svoje študije o
narodnih dolgovih, in sicer od Utreškega miru leta

1713 do današnjih dni. Leta 1713 je znašal dolg
vseh narodov 1.190.000.000 gld., l. 1763 se je pa
že povečal na 2.840.000.000 gld. in l. 1793 se je
že podvojil. L. 1816 je znašal dolg evropskih držav
že 15, l. 1848 pa 17, l. 1870 je že prekoračil 36,
in zdaj ga ima vsa Evropa že 45 milijard. Od tega
dolga pripada na Angleško 8·4, na Francosko 12,
Nemško 5, Rusko 12·7, Avstrijo 14, Italijo 18·5,
Španjsko 20·6, Portugalsko 28·5, Nizozemsko 8·4,
Belgijo 9·4, Dansko 3, Švedsko 2, Grško 8·6 od-
stotkov. Primeroma pride na severno Ameriko 2·9
odstotkov dolga.

— Mesto Petrograd ima 861.300 prebiva-
cev, ki stanujejo v 10.280 zidanih in 10.256 lesenih
hišah. Najemnina ali stanovnina celega Petrograda
znaša na leto čez 42 milijonov rubljev. Domačinov
je samo 253.000, vsi ostali so od drugod. Vojakov
je v Petrogradu 30 tisoč.

Telegrami.

Linc, 20. nov. Škofu je vedno bolje.

Berolin, 20. nov. Državni zbor se je pri-
čel. Prisotni so bili vsi principi, državni kan-
cler, zvezni svet, francoski in turški zastop-
nik, kakor tudi zbrani udje Kongokonferencie.
Glasno odobraval so se točke prestolnega
govora o kolonijalni politiki. Ko je državni
kancler zbor otvoril, zaorili so poslanci tri-
kratni „hoch“ cesarju. Sejo je pričel sta-
rosta Moltke. Predsednik se bo volil v soboto.

Pariz, 20. novembra. Kitajci so napadli
dve francoski topniški ladiji na reki Klér.
Ubili so enega mornarja, ranili pa 8. Okoli
rudeče reke nabira se 18.000 Kitajcev. Brière
je pripravljen nanje.

Društvu za napravo zvonov za cerkev Jezu- sovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali gg.:

416. Mihle Urša.	5	—	—
417. Zbirka Misijonske duhovnije.	12	70	—
418. Šmid Tomaž.	—	65	—
419. Neimenovan.	1	—	—
420. Klemenčič.	—	45	—
421. Ahačič Marija, posestnica.	5	—	—
422. Mally Ivan, posestnik.	5	—	—
423. Miklavčič Polona, posestnica.	5	—	—
424. Pehare Marija, posestnica.	5	—	—
425. Mulej Frančiška.	5	—	—
426. Sitar Marija.	5	—	—
427. Flajnik Helena.	4	—	—
428. Šimunovič Janko.	1	67	—
429. Šimunovič Marija.	1	67	—
430. Šimunovič Marija.	—	50	—
431. pl. Leder Barbara.	1	66	—
432. Flajnik Marjeta.	—	50	—
433. Ostranič Ana.	1	—	—
434. Žaljec Ana.	1	—	—
435. Mihelič Frančiška.	—	50	—
436. Brezovič Marija.	—	20	—
437. Flajnik Katarina.	—	20	—
438. Juršinec Helena.	—	20	—
439. Mihelič Ana.	—	20	—
440. Puhek Barbara.	—	20	—
441. Tomec Franc.	—	20	—
442. Vitkovič Magdalena.	—	20	—
443. Prezetič Helena.	—	10	—
444. Maljevac Ana.	—	20	—
445. Neimenovan.	3	—	—
446. Auer Jurij, pivovarnar.	20	—	—
447. Reich Helena.	5	—	—
448. Reich Marija.	5	—	—
449. Neimenovan.	5	—	—
450. Neimenovan.	5	—	—

Tuji.

19. novembra.

Pri **Maliči**: Viljem Mayri, trg. pot., iz Züricha. — Er-
nest Rasino, trgovec, iz Boceana. — C. Just, A. Hirschmann,
trgovec, z Dunaja. — pl. Kallina, vdova ces. namestnika, iz
Grada. — Alojzij Šrekelj, župnik, iz Komna.

Pri **Stonu**: Leopold Woltmann, trgovec, z Dunaja. —
J. Luka, trg. pot., iz Reichenberga. — Josip Czechak, trgovec,
iz Brna. — J. Obkireher, agent, iz Grada. — Jos. Hamleit-
ner, obrtnik, iz Grada. — Dominik Bazzek, obrtnik, iz Reke.
— Leopold Böckl, inženir, iz Boh. Bistrice. — Jurij Šlibar,
kaplan, iz Št. Martina pri Kranji.

Pri **Južnem kolodvoru**: J. Diamant, trgi pot., iz
Prage. — J. Kosy, trg. pot., iz Pešte. — Ljud. Praetorins,
c. k. poročnik, iz Gorice. — Leon Ruart, zasebnik.

Pri **Avstrijskem caru**: Janez Piškur, izdelovalec har-
monik, iz Kamnika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. novembra.

Papirna renta po 100 gld.	81	gl.	40	kr.
Sreberna	82	—	60	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104	—	05	—
Papirna renta, davka prosta	96	—	70	—
Akcije avstr.-ogerske banke	872	—	—	—
Kreditne akcije	295	—	75	—
London	122	—	75	—
Srebro	—	—	—	—
Ces. cekini	5	—	77	—
Francoski napoleon.	9	—	71	—
Nemške marke	60	—	—	—

Od 20. novembra.

Ogerska zlata renta 6%	123	gl.	55	kr.
" " " " 4%	94	—	45	—
" " " " 5%	89	—	66	—
Akcije anglo-avstr. banke	200	gld.	105	25
Länderbanke	—	—	104	60
avst.-og. Lloyd v Trstu	—	—	571	—
državne železnice	—	—	299	30
Tramway-društva velj. 170 gl.	—	—	212	70
4% državne srečke iz l. 1854	250	gl.	125	—
4% " " " " 1860	500	—	134	75
Državne srečke iz l. 1864	100	—	173	50
" " " " 1864	50	—	173	—
Kreditne srečke	100	—	179	—
Ljubljanske srečke	20	—	23	—
Rudolfove srečke	10	—	18	25
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	—	—	109	50
" " " " Ferdinandova sev.	—	—	105	60
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	—	—	104	50

Krščanski nauk

za

prvence.

(Prvo in drugo šolsko leto.)

Sostavil

Simon Zupan,

katehet.

Z dovoljenjem visokočastitega knezoškofijstva Ljubljanskega.

Druzega natisa.

Cena: mehko vezan 12 kr., trdo vezan 16 kr.

Dobiva se v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

V **Katoliški Bukvarni v Ljubljani**
je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika)
stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti,
brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti
1 gl. 5 kr.

Dva zvezka še izideta.

C. kr. priv. zavarovalno društvo

„Österr. Phönix“ na Dunaji

naznanja s tem, da je njen večletni zastopnik gospod
Ferdo Bradaška zaradi preoblih poslov odložil svoje
zastopništvo in da se je sedaj izrečel

glavni zastop za Kranjsko

gosp. Ivanu Wölflingu v Ljubljani,

Poljanska cesta št. 35.

Ob jednom se priporoča za zavarovanje:

I. proti škodam za požarom, ki bi nastale vsled
oguja, strele ali eksplozije na cerkvenih, stan-
ovalnih in gospodarskih poslopih, tovarnah,
strojih, zalogah blaga, hišnej opravi, žitu
in drugih pridelkih, živini in premakljivem
blagu;

II. proti razdrobljenji zrkal; (4)

III. za človeško življenje v vseh kombinacijah.

Vse škode se hitro preiščejo in točno povrnejo.

Imamo jo!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je
dr. pl. Bendenu izumiti

pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je
na svojem mestu. V čisto kratkem času
po tej pomadi priraste gosta in krepka brada,
kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpa-
danje las. Izumnik je porok za brezpo-
gojen vspeli. (47)

Steklenica velja 2 gl. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr.
pl. Bendenu v Pragi, Salmove ulice šte. 7,
kamor je treba denar predposlati.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.